

HISTORIA JEDNEGO ZDJĘCIA

HISTORIA JEDNEGO ZDJĘCIA

RAFAL DAJBOR

Zdjęcia, na których można podziwiać od lat nieżyjących, wybitnych aktorów w duecie, zawsze są interesujące. Oto jedno z nich – dwoje legendarnych artystów: Ruth Kamińska i Chewel Buzgan w sztuce Bar-Kochba Szmuela Halkina, której premiera odbyła się 3 marca 1962 roku.

Ruth, córka Idy Kamińskiej i Zygmunta Turkowa, urodzona w 1919 roku, była jedną z najwybitniejszych aktorek Teatru Żydowskiego przed Marcem 1968 roku. Debiutowała na scenie jeszcze przed wybuchem drugiej wojny światowej. Jej późniejsze losy mogłyby posłużyć za scenariusz sensacyjnego filmu. Najpierw była represjonowana przez hitlerowców, przed którymi uciekła z Warszawy do Lwowa, następnie zaś przez Sowieców, którzy pod zarzutem zdrady ojczyzny zaarrestowali jej męża – Adolfa Roznera, muzyka jazzowego, zwanego „białym Armstrongiem” (w latach trzydziestych zajął bowiem drugie miejsce w amerykańskim konkursie jazzowym, w którym zwyciężył wtedy Louis Armstrong). Mimo starań matki, Idy Kamińskiej, Ruth powróciła do Warszawy dopiero w 1956 roku. Została tu zaledwie 12 lat. Wydarzenia marcowe wygnały całą rodzinę Kamińskich z Polski. Ruth zmarła w sierpniu 2005 roku w Nowym Jorku.

Chewel Buzgan to aktor-legenda. Jego nazwisko do dziś wymawiane jest w Teatrze Żydowskim z czcią i szacunkiem. Pracę sceniczną zaczynał wraz z innymi wielkimi tego teatru, a w ostatnich przedstawieniach partnerowali mu aktorzy, których na deskach Teatru Żydowskiego ogląda także dzisiejsza publiczność.

Zaproszenie na występy do Ameryki Południowej w 1939 roku uratowało mu życie. Wraz z żoną przetrwał Holokaust na drugiej półkuli. Gdy w 1949 roku wrócił do Polski, natychmiast stał się podporą zespołu teatralnego Idy Kamińskiej, który w 1950 roku objęty został mecenatem państwowym. Okazało się, że wybitny aktor jest także znakomitym reżyserem i tłumaczem. Rok 1968 nie skłonił go do opuszczenia Polski – pozostał w kraju i we wrześniu 1969 roku objął stanowisko kierownika artystycznego Teatru Żydowskiego u boku nowego dyrektora naczelnego, Szymona Szurmieja. Krótco pełnił swoją funkcję. Chewel Buzgan zmarł 26 kwietnia 1971 roku w wieku niespełna 74 lat.

Ruth Kamińska pochowana została na Mount Hebron Cemetery w Nowym Jorku.

Piękny, rzeźbiony grób Chewela Buzgana znajduje się na Cmentarzu Żydowskim przy ulicy Okopowej w Warszawie.